

Preek Openbaring 1: 9-20

Broeders, zusters,

De tekst die we gelezen hebben, begint met *'Ik Johannes, uw broeder die net als u in ellende verkeer'*. Die Johannes is de laatste apostel van de Here Jezus die nog in leven is. De andere elf apostelen en ook de apostel Paulus zijn inmiddels gestorven. Johannes' broer, Jakobus, was de eerste apostel die stierf, Johannes zelf zal de laatste zijn die overlijdt. Hij is de schrijver van de Openbaring van Johannes, de drie brieven van Johannes achterin in uw Bijbel en ook van het Johannes Evangelie. In dat Evangelie noemt Johannes nooit zijn eigen naam. Uit bescheidenheid noemt hij zichzelf *'de discipel of leerling die Jezus liefhad'* (Joh. 20:2). Johannes was echt een vertrouweling van Jezus. We zien dat hij samen met zijn broer Jakobus en met Simon Petrus een bijzondere plek inneemt. Bijvoorbeeld bij de genezing van het dochtertje van Jaïrus (Luk.8:51), bij de verheerlijking op de berg (Luk.9:28) en ook in de hof van Getsemané (Matt.26:37) zijn het deze drie discipelen die met Jezus meegaan terwijl de andere discipelen op een afstandje blijven. Johannes lag tijdens de Paasmaaltijd aan de boezem van Jezus. Men lag aan tafel met de voeten naar achteren, steunend op één arm. Zo zal Johannes vlak bij Jezus gelegen hebben. Daar spreekt een enorme vertrouwelijkheid uit. Omdat Johannes bij het kruis van Jezus de opdracht krijgt om Maria, de moeder van Jezus in huis te nemen, wordt wel verondersteld dat Johannes' moeder Salomé, en Jezus' moeder Maria, zusters waren. In dat geval zouden Johannes en Jakobus neven van Jezus zijn. Toen Jezus deze opdracht gaf waren waarschijnlijk de vader van Johannes, Zebedeüs, en de aardse vader van Jezus, Jozef, al gestorven. Blijkbaar zonder door Jezus genezen te zijn.

Zeker is dat Johannes Jezus heel goed gekend heeft.

En nu zit Johannes op Patmos. Vervolgd, gevangen genomen, verbannen omdat hij een volgeling van Jezus is en een leider van de christelijke gemeente in Efeze. Dat is ook de gemeente waaraan hij straks zijn eerste brief schrijft. Ook de apostel Paulus is in Efeze actief geweest lezen we in het Bijbelboek Handelingen en ook Paulus heeft een brief aan de Efeziërs geschreven.

De andere gemeenten die aangeschreven gaan worden in het boek Openbaring liggen allemaal dicht bij Efeze. Het is niet uitgesloten dat ook deze gemeenten tot Johannes' werkveld hebben behoord.

En daar op Patmos ontvangt Johannes een openbaring. Ik vind eerlijk gezegd de eerste regel van het boek een betere titel: Openbaring van Jezus Christus i.p.v. Openbaring van Johannes, zoals het Bijbelboek in de meeste Nederlandse vertalingen heet. Want het gaat om Jezus! Niet om Johannes. Hij is slechts de ontvanger van de openbaring. De verheerlijkte Jezus wordt geopenbaard. En hoe dat ging lezen we in de tekst van vandaag.

Het was op de dag van de Heer. Andere vertalingen hebben de dag des Heren. Dat was de manier waarop in de eerste gemeenten over de dag van de opstanding van Christus gesproken werd. De dag van de Heer is dus de zondag. En op die zondag raakte Johannes in geestvervoering. Hij wordt overweldigd door de Heilige Geest, maar verliest niet zijn bewustzijn.

Johannes hoort een luide stem. Een stem die klonk als een bazuin en die stem geeft hem de opdracht om te schrijven aan de zeven gemeenten.

Johannes wordt overweldigd door wat hij ziet. Tussen zeven gouden lampenstandaards staat iemand die er uit ziet als een mens. De NBG vertaling heeft 'mensenzoon'. Een uitdrukking die de geoefende bijbellezer onmiddellijk herinnert aan het Bijbelboek Daniël (7:13), waar in een visioen alle macht en heerlijkheid en heerschappij over alle volken gegeven werd aan een mensenzoon. Daniël mocht dat al zien voordat Jezus verscheen onder het volk. Johannes mag nu, nadat Jezus geleefd heeft op aarde en hier gestorven, begraven en opgestaan is, diezelfde verheerlijkte mensenzoon zien. Johannes is geweldig onder de indruk van wat hij ziet. Jezus is gekleed in een lang gewaad, met een gouden band om zijn borst. Zijn hoofd en haren zijn als witte wol of als sneeuw en zijn ogen als vlammen vuur. Zijn voeten gloeien als brons in een oven. En zijn stem klinkt als een watermassa. Hij heeft zeven sterren in zijn hand en uit Zijn mond komt een tweesnijdend zwaard. Zijn gezicht schittert als de zon.

Bij deze aanblik kan Johannes maar één ding doen. Hij gaat plat. Hij valt als dood voor de voeten van Jezus neer.

Moet je nagaan. Johannes, op aarde Jezus' beste vriend, mogelijk zelfs zijn neef, kan nu niet anders dan op z'n gezicht gaan. Wat een verschil. De Jezus die hij kende was een doodgewone man, een eenvoudige timmermanszoon uit een klein dorpje, een Jood, vermoedelijk iets kleiner dan ik ben, misschien een iets grotere neus en een iets donkerder uiterlijk. Z'n moeder was al zwanger voor haar trouwdag. Eigenlijk

een alledaagse verschijning in Zijn dagen. Jesaja profeteerde ooit al over Hem dat zijn uiterlijk onopvallend was en dat hij iedere schoonheid miste (53:2). Jezus had voor Zijn menswording de gestalte van God, maar dat hield Hij niet vast, Hij deed er afstand van en heeft de gedaante van een slaaf aangenomen (Filip.2:5). Hij had zich als het ware aan ons aangepast, zodat wij met Hem konden omgaan. Hij werd gewoon mens, zo gewoon als een mens maar kan zijn, een Joodse timmerman. Maar die goddelijke heerlijkheid, die Jezus aflegde bij Zijn menswording, heeft Hij bij Zijn hemelvaart weer aangedaan. En nu, in het Openbaring, zien we die verheerlijkte Christus verschijnen aan Johannes. Een verschijning die een gewoon mens met geen mogelijkheid kan verdragen. Onder het volk Israël leefde heel sterk het besef dat je als gewoon mens bij de aanblik van God niet zou blijven leven. Denk maar aan de profeet Jesaja die in een gezicht de Heer op z'n troon zag zitten. Hij riep het uit: *Wee mij, ik ga ten onder, want ik ben een man, onrein van lippen en woon te midden van een volk, dat onrein van lippen is, en mijn ogen hebben de Koning, de HERE der heerscharen, gezien* (Jesaja 6:5). Jesaja besepte, dat de heiligheid van God zo ontzettend groot is, dat hij als zondig mens deze heilige God onmogelijk onder ogen zou kunnen komen. Ik vermoed, dat wij als christenen anno 2018 daar wel iets van zijn kwijt geraakt. Wij hebben het vaak en graag over God als een liefhebbende Vader, een Abba, een pappa, een God die genadig is en vergevend. En natuurlijk moeten we daar niets vanaf doen. God is een liefhebbende, vergevende, genadige Vader. Maar Hij is ook heilig. Zo heilig dat ieder mens voor Zijn aangezicht plat gaat. Dat besef zijn we wel een beetje kwijt geraakt. En daarom wil ik nog wel even langer met u doorpraten over hoe Johannes de Here Jezus omschrijft in Openbaring. En als je daarmee bezig bent, dan kom je onder de indruk van Zijn grootheid. Onze tekst noemt Hem de eerste en de laatste (17) en op andere plaatsen de Alfa en Omega. Die woorden Alfa en Omega komen voor zover ik weet alleen voor in het Bijbelboek Openbaring. In het eerste hoofdstuk, (vs.8), en in het 21^e (vs.6) en het 22^e hoofdstuk (vs.13). Aan het begin van het boek Openbaring en aan het eind. En dat is niet toevallig. Want Alfa en Omega betekenen ook 'het begin en het einde'. De alfa is de eerste letter van het Griekse alfabet. Deze letter wordt geschreven als een hoofdletter A. De omega is de laatste letter van het Griekse alfabet en lijkt wel een beetje op een hoefijzer met de ronde kant naar boven en onderaan twee kleine voetjes. Je ziet heel vaak in kerken aan de preekstoel of bij het liturgisch centrum en ook wel op de omslag van bijbels en liedbundels deze alfa en omega afgebeeld,

soms aan weerszijden van het zogenaamde zogenaamde Christus monogram. Het Christus monogram lijkt op een hoofdletter P met een X daar doorheen, in het Grieks de eerste twee letters van het woord Christus. En daarmee willen gelovigen uitdrukken wat onze tekst vandaag zegt: Christus is de Alfa en Omega!

Ik zei net al dat die woorden Alfa en Omega 3 keer voorkomen in het Bijbelboek Openbaring. Als we deze teksten met elkaar vergelijken dan is het opmerkelijk dat deze woorden twee keer slaan op de Here God en één keer op de Here Jezus. Kijkt u maar mee als u een bijbel bij u hebt.

Openbaring 1:8: Ik ben de Alfa en de Omega, zegt de Here God.....

Openbaring 21:6 Ik ben de Alfa en de Omega..... maar wie zegt deze woorden? Dat zien we in vs. 5: Hij die op de troon is gezeten. Ook daar gaat het over de Here God.

Maar in Openbaring 22:13 worden deze zelfde woorden uitgesproken door de Here Jezus Christus. Zij horen bij vs. 16: *Ik, Jezus, heb mijn engel gezonden om u dit te betuigen. Ik ben de wortel en het geslacht van David, de blinkende morgenster.* Dus dan moeten we ook zeggen: Ik Jezus ben de Alfa en de Omega.

Dit lijkt me een krachtig bewijs voor de godheid van onze Heiland. De bijbel spreekt over de Here God als de 'eerste en de laatste' en over Jezus als de 'eerste en de laatste'. In het gesprek met Jehova's getuigen mag u hen daar wel op wijzen. Zij ontkennen de godheid van Jezus. Maar wie is dan de eerste en de laatste? JHWH (of Jehova zoals zij zeggen. Dat is hetzelfde woord met alleen andere klinkers ertussen) of Jezus? Beide teksten kunnen alleen waar zijn als Jezus zelf werkelijk God is! Als Jezus niet God is dan is één van beide uitspraken fout. Twee verschillende personen kunnen niet allebei en de eerste en de laatste zijn. Dat kan hooguit voor één van beiden gelden. Tenzij Jezus werkelijk God is. Dan zijn beide teksten waarheid.

Ergens anders omschrijft Openbaring Hem als 'Hij die was, die is en die komt'. Dat is allesomvattend!

Misschien moet ik die drie begrippen nog even verder uitwerken. Als we zeggen dat Christus degene is die was, dan gaat het over wat Hij heeft gedaan. Als we zeggen

dat Christus degene is die *is*, dan gaat het over wat Hij nu doet. Als we zeggen dat Christus degene is die *komt*, dan gaat het over wat Hij gaat doen.

Het woordje *was* gaat dus over wat Jezus heeft gedaan. Daarbij denken we al heel gauw aan zijn kruisdood en opstanding en dat is ook absoluut de kern van Zijn verlossingswerk, maar dan vergeten we misschien wel weer een beetje dat Christus er altijd al is geweest. In Genesis 1:1, de eerste bladzijde van de Bijbel, komt Christus al op ons af. Er staat niet dat de Vader de schepper is, maar dat God de schepper is. Dat is de drie-enige God: Vader, Zoon en Geest. Als de apostolische geloofsbelijdenis zegt '*ik geloof in God de Vader, Schepper van hemel en aarde*' dan is dat niet fout, maar ook niet helemaal compleet. Want de Zoon is ook Schepper en de Geest ook. In het Nieuwe Testament wordt op verschillende plaatsen gezegd dat de schepping tot stand is gekomen door de Zoon. Ik wil graag twee voorbeelden noemen.

Hebr. 1:1: Nadat God eertijds vele malen en op vele wijzen tot de vaderen gesproken had in de profeten, heeft Hij nu in het laatst der dagen tot ons gesproken in de Zoon, die Hij gesteld heeft tot erfgenaam van alle dingen, (en nu komt het) door wie Hij ook de wereld geschapen heeft.

Een tweede voorbeeld: In het begin van het Johannes Evangelie wordt over Christus gesproken als het 'Woord'. Dat het werkelijk over Christus gaat blijkt wel uit het feit dat er over het Woord staat dat het vlees is geworden – dat is: mens geworden – en onder ons heeft gewoond (14). Maar het Johannes Evangelie begint met te zeggen dat het Woord was in den beginne – dezelfde woorden waar Genesis 1 mee begint - en dat alle dingen door het Woord – Christus dus – geworden zijn. We mogen daaruit concluderen dat God de Zoon voor Zijn menswording actief betrokken was bij de schepping. Alle dingen hebben hun bestaan in Hem, zegt Colossenzen 1. Vanaf bladzijde één van de bijbel gaat het om Christus. Dat betekent dan ook dat Adam niet alleen met God de Vader wandelde in het paradijs, maar dat dit ook een wandelen was met de drie-enige God. Dus dan was Christus daarbij aanwezig. En toen de stem van God na de zondeval door het paradijs schalde 'Adam waar ben je?' dan was dat niet alleen de stem van de Vader, dan was dat de stem van de drie-enige God. Christus riep Adam. Christus was erbij toen God tegen de slang zei dat de nakomeling van de vrouw de slang de kop zou vermorzelen. Toen was het al bepaald dat Christus zou komen. God zelf zou de gedaante van een mens

aannemen.

Geboren als een kind in een voerbak: kerst,

uiteindelijk sterven aan het kruis: Goede Vrijdag,

en op die vroege zondagmorgen weer opstaan uit de dood: Pasen.

God komt zelf in Christus orde op zaken stellen om de verloren mensheid en de verloren schepping weer terug te winnen. En wij mogen nu zeggen: dat hoort allemaal bij de God die *was*. De schepping, de kruisdood en de opstanding zijn dingen Christus heeft gedaan. Verleden tijd!

Maar de tekst zegt niet alleen dat Jezus *was*, maar ook dat Hij *is*. Dat slaat op het heden, het nu. Hij is niet zomaar een figuur in het verleden die de wereld gemaakt heeft en ons gered heeft van onze zonden. Nee, Hij is. Nu! Hier! Geloof u dat?

Jezus *was*, maar Hij *is* ook. Jezus is de eerste en de laatste, maar Hij is ook intussen aanwezig. Hij is niet ver weg, Hij is er, en wil er ook zijn in ons leven.

Natuurlijk Jezus is weggegaan naar de hemel, dat klinkt ver weg, maar toen Hij ging beloofde Hij het volgende: *En zie, Ik ben met u al de dagen tot aan de voleinding der wereld*. En omdat die voleinding nog niet is aangebroken, mogen we er zeker van zijn dat Jezus' belofte nog steeds van kracht is. Ik ben met u. Is het u ook opgevallen dat Jezus tussen de kandelaren staat en dat Hij de zeven engelen of boodschappers van de gemeenten in Zijn hand heeft. Wie die engelen of boodschappers zijn laat ik even rusten, maar zeker is dat Christus op de gemeenten is betrokken. Hij houdt Zijn kerk vast. De kerk die te lijden heeft is in de handen van de verheerlijkte Here Jezus Christus. En dat geldt dus ook voor ons. Hij draagt ons.

Hier op aarde was Christus een kwetsbaar mens, daar koos Hij voor. Hij nam de gedaante van een dienstknecht aan. Maar nu is dat anders. Toen Hij die belofte 'Ik ben met u' deed sprak Hij eerst die bekende woorden uit: *Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde*. Daar spreekt een enorme autoriteit uit. Geen wonder dat toen Johannes een blik in de hemel werd gegund hij plat viel op zijn gezicht. Hij heeft er geen woorden voor.

Die grote machtige Jezus is nu in de hemel om ons een plaats te bereiden. Hij is onze Middelaar, Hij is onze Voorspraak. Hij is daar ons ten goede en die machtige Heiland is onze aanbedding waard!

Behalve dat Christus *was* en *is*, is Hij ook Degene die *komt*. Dat is nog toekomst! Want die verlossing die Christus bereid heeft door Zijn kruisdood en opstanding is nog niet wereldwijd. We leven in afwachting van Zijn komst en we leven met de

verwachting dat Hij uiteindelijk alle dingen nieuw zal maken. Daar gaat het over op die laatste bladzijden van de bijbel. Er komt een nieuwe aarde onder een nieuwe hemel. Persoonlijk geloof ik dat het om een vernieuwde aarde en hemel gaat. Christus komt op aarde weer. Maar hoe het ook zijn zal, de Schepper van die mooie eerste aarde uit Genesis 1 gaat er voor zorgen dat er een nieuwe aarde komt. Hij maakt alle dingen nieuw. En dat mag ons tot troost zijn. Zo mogen we dat Bijbelboek Openbaring ook wel lezen, als een troostboek voor de vervolgde kerk.

Openbaring bevat met al z'n zegels en bazuinen ook Evangelie. Er is verlossing. Deze machtige verheerlijkte Here Jezus heeft Zijn bloed gegeven. Een offer dat eens en voor altijd voldoende is om de hele mensheid van schuld te bevrijden. En nu is de opgestane Heer aan de rechterhand van God, vanwaar Hij zal terugkomen om Zijn verlossingswerk te voltooien. Wie in Hem gelooft mag er zeker van zijn, wat er ook gebeurt, ik ben van Hem, want Hij houdt de gemeenten, en daar hoor ik bij, in Zijn machtige sterke hand.

AMEN